

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 53.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Kiadó és lapkiadódonosok:

Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Az esztelenség politikája

Makó, jan. 17.

Csodálatos és megfoghatatlan dolog volna, ha nálunk Magyarországon az okoslogika győzne legálább egyetlen egyszer. Úzus nálunk, hogy a butaság és boráirtság nyomdokain haladjanak azok, akiknek kezében van letéve a hatalom, mivel egyszerűen a fizikai erőt helyezik följöbe a szellemi erőnek, vagyis az okosságának. De most akadt valaki, aki figyelmeztette a hatalmon levő többséget, hogy helyezkedjék a józan ész álláspontjára, minthogy más álláspontból az összegabalyított ügyek megoldani nem lehet.

Kabós Ferenc, a képviselőház alelnöke ez a férfi. Odaszólt a többségnek, hogy gondolja meg a dolgot. Csak egy kibontakozás lehetséges és ez az a mód és eszköz, amelyet a szélső és legradikálisabb ellenzék jelöl meg: a választói reform megteremtése. Tíz év óta harcol Bécs a véderőreformban foglalt katonai dolgokért. S tiz esztendő óta hiába áhítozik rá. A kisebbség mindig megakadályozta azt, amit többségi akaratnak neveznek, de amely nem volt egyéb, mint Bécsnek az akarata. És soha tudatosabban nem harcolt ellenzék, mint most. Soha nagyobb visszhangja nem volt az ellenzék akaratnak, mint jelenleg. A népek óhaját, régi vágyait képviseli.

Rá kell térni tehát arra az ösvényre, amelyet a harcoló ellenzék jelöl. Rá kell térni szükségszerűen, mert más kivezető út nincs. Meg kell alkotni az általános, titkos és egyenlő választójogot és azután betelhetnek Bécsnek és a katonai köröknek vágyai is.

Ez az körülbelül, amit Kabós Ferenc mementója kifejez. És ez az körülbelül, vagy talán egészen, amit a többség és különösen a kormány is tud; amivel tisztában van. De egy dolgot még sem akar akceptálni: a józan ész álláspontját. Mit? Hát azért mienk a hatalom? Azért áll-e hátunk mögött egy hatalmas, mindenre kész majoritás, hogy a kisebbség akarata szerint táncoljunk? Igaz, hogy a mi akaratunk nem egyéb, mint füst és köd. Nem is a mienk és csak ránk oktroyált akarat és mi volnánk a legboldogabbak, ha ettől a ránk erőszakolt, átkozott akarrattól megszabadulnánk. De azért úgy kell tennünk, ránk parancsolták, mintha ez volna a mi fanatikus akaratunk. Nem fogadhatjuk el tehát a kisebbség által megjelölt módokat és eszközöket. A kisebbségnek meg kell törnie s ha nem törik meg, vagy ha mi törünk is meg, de a józan ész álláspontjára nem helyezkedünk. Non possumus.

S nem akarnak hallani a választói jog megteremtéséről. A

vége mégis az lesz, hogy az események rájuk fogják kényszeríteni erre s ha arra kerül majd a sor, hogy vagy elmenjenek, vagy megsemmisüljenek, akkor majd mégis csak elfogadják ezt a módot és rátérnek erre az ösvényre. De most még gögösen visszautasítják azt.

Ilyen bornirtta tud tenni a hivatalos hatalom olyanokat, kik hatalmon vannak. De az ellenzék megmarad a józan ész álláspontján. És ettől el nem tér annál kevésbbé, minél görcsösebben ragaszkodik a többség az esztelenség politikájához.

Az agyonlőtt parasztképviselő.

Ítélet előtt.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, jan. 17.

A tárgyalás mai, harmadik napján még azokat a tanukat hallgatták ki, akiket távirati úton citáltak be. Előkerült ezek közt dr. Osváth János volt, csabai tanár is, Achim egykori lelkes híve, akit előbb nem tudtak megtalálni, mert már nem lakik Csabán, valahol másutt a vidéken működik. De ma is, ha százszor kerül is az ajkára, csak Achim Andris néven említi a volt vezér.

Pont 9 órakor kezdődött a mai tárgyalás. Dr. Sternschuss János ezredorvos az első tanu, aki beszélt Achimmal, mikor már a kórházba vitték. Kérte Achim, mint régi ismerősét, hogy vizsgálná meg. E szavakkal kezdte:

— Nézze, nézze, uri gyilkosok lőttek mint egy kutyát!

Mikor megvizsgálta, látta, hogy Achim nagyon gyenge, injekciókat adott s ígérte, hogy másnap ismét meglátogatja. El is ment hozzá ismét a kórházba, ekkor a beteg már erősebb volt s mert nem esett neheze a beszéd, elmondta mint érte a baj.

— Két urat — beszélte — jelentettek be s mert öltözködtem, kiüzentem, hogy várjanak s olvassanak addig ujságot. De már a következő perében bejöttek, a „gyilkosok” egyikefejenőt, a másik belém lőtt. Ki akartam menni s amint megbotlottam, újra ért egy lövés.

A katonarost megeskették, aztán dr. Osváth János volt csabai polgári iskolai tanárt hallgatták ki. Jó viszonyban volt Achimmal, ő szokta ennek a cikkeit is korrigálni. Lapjában Achim támadott és védekezett s hallotta, hogy Zsilinszkyék „leszámolni” készültek vele.

Baloghy elnök: Beszélt Achimmal az eset után?

— Az elhalálózása napján benn voltam nála a kórházban, de az esetről nem beszéltem vele.

A tanu előadja azt a találkozást Achim házában, amelyet „tanukitanítás” céljából rendeztek volna. Ott

volt a két Vicián és mások s csak arról beszéltek, mint érthették Achim Andrist a sérülések. Neki, a tanuknak az volt a nézete, hogy az ütés Achimot hátulról érte. Persze abból, hogy ott a tanukat kitanították volna, szó sem igaz.

Osváthot esküre bocsátották s ezután dr. Fényes Samu, Achimné ügyvédje ismét szóba hozta a sokat emlegetett kitanítás dolgát.

Dr. Kenedi Géza védő, mint már többször, újra kijelenti, hogy kollégáját soha nem gyanúsította.

Idáig jutva, jóformán kimerült a bizonyítás anyaga és dr. Kenedi védő különféle okirat, köztük a fegyverszakértők véleményének a felolvasását kérte s ehhez védőtársa is csatlakozott.

A bíróság visszavonult és kis idő múlva Baloghy elnök a következő határozatot hirdette ki:

— A védelemnek azt a kérését, hogy az Achim előéletére vonatkozó iratok felolvastassanak, a törvényszék elutasítja. Azért döntött így a bíróság, mert a most tárgyalt bünesselkémény és Achim előélete közt nincs semmiféle tárgyi összefüggés.

A fegyverszakértői véleménynek is csak a lényegét ismertetik.

Dr. Keppich védő a bíróság határozata ellen semmisségi panaszt jelent be, amihez védőtársa is csatlakozik.

Most az orvosszakértőkre került volna a sor, de mert nem voltak jelen, a tárgyalást félóra felüggesztették.

Tegnap Ajtay professzor, ma pedig dr. Minnich Károly törvényszéki orvos nyilatkoztak.

Dr. Minnich: Előadta, hogy tegnap feltűnt a kir. ügyészségnek, hogy nagyobb vérnyomok nem voltak láthatók az ágyon. Aki alakitit legyűr, az a fejét igyekszik lefelé tartani. Eznttal a fejesebből nem fecskendezett, — csak szivárgott a vér, ami megmagyarazza, hogy nagyobb vérnyomok nem maradtak az ágyon. A vér ugyanis lefelé szivárgott.

Szóba került azután, hogy láttak-e a tanuk füstöt a lövések után.

Hogy ez pontosan megállapítható legyen, elrendelte a bíróság, hogy az esküdtszéki terem mellett levő nagyobb szobában a bíróság és esküdtek előtt két lövést tegyenek a bünjeles pisztolyból, egy evégből előkeltett homokszákba.

A lövések gyorsan eldőrdültek, de füst utánuk nem támadt.

Rögtön visszatért a bíróság s az elnök konstataálta, hogy füstöt nem láttak.

Baloghy elnök felszólította most a közvédlőt, hogy nyilatkozzék az esküdtekhez intézendő kérdésekről.

Dr. Sélley főügyész helyettese jelenti, hogy két kérdést kíván az esküdtekhez intézni. A kérdések szövege egyforma, csak épp az egyikben Zsilinszky Gábor, a másikban ifj. dr. Zsilinszky Endre vádlott neve áll. A közvédlői kérdések lényegükben így hangzanak:

Bűnös-e Zsilinszky Gábor abban, hogy 1911. május 13-án reggel 8 és 9 óra között dr. Zsilinszky Endré-

vel együtt Achim Andris házába mentek azzal az előre elhatározott szándékkal, hogy őt bántalmazni fogják és Achim testét szándékosan, de ölési szándék nélkül bántalmazva két revolver lövéssel a halálát okozták. Igen vagy nem?

Baloghy elnök: Most a védelmet kérem terjessze elő a kérdéseit.

Dr. Kenedi: Teljes szöveggel?

— Talán csak jelezni tessék.

Sélley főügyész: Óhajtanám a pontos szöveget ismerni, mert csak így tehetek majd arra észrevételeket.

Az elnök: Akkor ismét felfüggesztem az ülést, hogy a védő urak megszövegezhessék a kérdéseiket.

Ítélet késő éjszaka várható.

Vérfürdő Szigetváron

Egy rendőrkaplár rémtette.

— Lapunk tudósítójától. —

Makó, jan. 17.

Vakmerő és részletekben brutális vérengzést csinált tegnap este egy szigetvári rendőrkaplár.

Este 8 óra tájban tért haza Brigovác András szigetvári gazda a mezőről, mikor összetalálkozott Segesdi András nevű barátjával, akivel együtt betértek Rácz Péter korcsmájába. A vörös asztal mellett egy kis hegyi lőrét szárcsólgetve beszélgettek.

A másik asztalnál 21-es, hazard kártyajáték folyt, melyben Böle János rendőrkaplár és Berta József rendőrök, ugyszintén Krausz Samu szobafestő és Segesdi vettek részt. Egyszerre Böle oda intette Brigovácot és egy pohár borral kínálta meg, amit az el is fogadott. Rövid idő múlva a kaplár ráfogta, hogy tőle két koronát elloptott, holott, mint a tanuk igazolták, ebből egy szó sem igaz. Azonban a brutális kaplár székéről fölkelvén, Brigovácot úgy lökte meg, hogy az a padlóra zuhant.

A korcsmában ezel véget is ért a rendőrkaplár brutalitása. Amikor Brigovác este fél 10 óra tájban kilépett a korcsmából, egyszerre csak fölgerjedt a rendőrkaplárban a vadindulat. Brigovácot torokn ragadta s a földhöz vágta. Majd csizmájával össze vissza rugdosta és kardot rántva, a földön fetregő, szegény védtelen, gyenge embert iszonyu káromkodások közt többször földhöz vágta. Brigovácot menten elborította a vér s eszméletlenül fetrengett a földön.

Érdekes, hogy ez is rendőri asszisztencia mellett történt, mert Berta rendőr is ott volt. A jelenlevők közül nem lépett senki közbe, nem merték a rendőrrel szemben megvédelmezni a szegény embert.

A szerencsétlen ember sérülései életveszélyesek. A bestiális rendőrt letartóztatták.

Nyolc év a fegyházban.

A megjavult apagyilkos.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 17.

A szabadkai ügyészség folyosóján tegnap délelőtt egy sápadt képű megtört tekintetű férfi sétált. Türelmes megadással várta, míg rákerült a sor s a többi ügyes-bajos emberek után vele is végeznek.

A folyosón hamarosan hire kelt, hogy a sápadt ember: *apagyilkos*, Müller Józsefnek hívják s az apját verte agyon.

A fiatal ember kissé megzavart, a mikor látta, hogy felfedezték kilétét s szinte örült amikor megszólítottam, mert akadt valaki, akinek kipanaszkodhatta magát.

— Vácra érkeztem, — mondja nekem, 1903. március 30-án ítelt el a szabadkai törvényszék 12 évi fegyházra s most engedtek feltételes szabadságra.

— Miért bántotta az apját?

— A törvényszéken azzal védekeztem, hogy az apám támadott meg engem, meg a bátyámat s azért ütöttük agyon, mert nem hagyott nekünk békét. De most már bevalom, hogy én és a bátyám azért vertük agyon szegény apánkat, mert a vagyonára áhítottunk. Fiaitok voltunk, a bátyám 22 éves volt, én meg 20 esztendő. Szeretünk is volt, mulatni akartunk, az apánk meg nem adott pénzt.

— Az esküdtek is tisztába voltak vele, hogy nem a magunk védelmében gyilkoltunk, azért ítelték olyan szigorúan. Én 12 esztendőt kaptam, Antal bátyámat 10 évre ítelték.

— Miért kapott maga többet?

— Ugy mondták, hogy én vagyok az értelmi szerző. Nyolc esztendővel ezelőtt épen így januárban volt a gyilkosság. A bátyámmal már régebben sokat beszéltünk erről, hogy az apánkkal végeznünk kellene. Az édes apánkat, Müller Jánost mindenki úgy ismerte Garán, mint takarékos, fukar embert, aki nagyon vigyázott a garasra. Minket a legények s az öregek is folyton gunyoltak, hogy nekünk soha sem volt pénzünk. Ezért gondoltuk, hogy ha másképp nem lesz pénzünk, agyonverjük az apánkat. Vízkereszt napján egész nap itunk. Este hazamentünk s szántszándékkal bosszantottuk az édes apánkat, míg belénk nem kötött. Akkor nekimentünk. En baltával valóssággal összevagdostam a fejét.

— Azóta ezerszer kísértett a fegyházban az apám véres fejével. Alomban sokszor megjelent, különösen az első években.

— Mi lett a bátyjával.

— A bátyám Vácra a fegyházban meghalt. Ott temették el.

— Az özvegy édes anyám rettenetes egyedülletben élt otthon Garán. Ötször adott be kegyelmi kérvényt, hogy bocsássonak szabadon. A kérelmeknek nem volt fogantatja. Most végre, mikor a büntetésem háromnegyed részét kitöltöttem, — feltételes szabadságra engedtek. Megyek haza Garára az édesanyámhoz.

— Kissé zavart vagyok még. Nyolc esztendeje nem láttam a világot. Különösen az bánt most, hogy az otthonvalók, a garaiak csufolni fognak. Nem lesz seholy becsületem, mert fegyházat ültem. Pedig a bünnömért már megszenvedtem. Nagyon nehéz sor volt Vácra az a nyolc esztendő. Az a lány, akit szerettem, s akinek egy kis része talán szintén van abban, hogy arra a rettenetességre votemedtem, már másnak a boldog felesége...

Ennyit mondott a kiszabadult rab, akin ugyancsak meglátszik a fogságban eltöltött nyolc esztendő. Huszon-

nyolc esztendő fiatal ember, de megrokkant aggastyánnak látszik.

A királyi ügyész látta az irásait s most megy haza az apagyilkos legény földet tenni. Garán az édes anyja várja, aki bizonyosan megbocsátja azt a bűnt, amit a gyilkos legény elkövetett.

Padzoni, padozni!

A szocialista „Népkör” ellen felvonul a hatóság.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, jan. 17.

Okányban egyesületük van a földműves-szocialistáknak az „Általános Népkör”. Ez a kör nagy ellenségeket szerzett magának, mert a tagjait felolvasásokon, tanfolyamokon megtanítja osztályöntudatra, megtanítja a gentry-uralom ellen és a népjogokért küzdeni. A hatóságok tehát igyekeznek a körnek léptenyomon kellemetlenkedni.

Sok mindenfélét megkíséreltek már, hogy a kör feloszlatására ürügyet találjanak. A legújabb, hogy a Népkör helyiségének padozatlan a szobája. Okányban padozatlan szoba! Hallatlan vakmerőség: Ime, ennire előrehaladt kulturált hely lett egyszerre Tisza István megyéjében egy falu. Padozatlan szobát nem tűrnek meg.

Ej-ej, urak. Kilátszik a lóláb. Hiszen Biharmegyében vagyunk, ahol a falukban az urasági lakáson és urasági istállón, no meg a kutyádon kívül alig találni mást, mint földes szobát. Néhol a községi bíró, még talán az orvos is földes szobában lakik.

Miért lett egyszerre sürgős az okányi Népkör szobájának bepadozása?

Adunk egy tanácsot a hatóságnak. Ne kezdjék a rendet a legszegényebb néposztálynál, akiknek nincs miből fizetni, hanem ott vannak az urasági eszél-lakások, tömve gyerekekkel, felnőtellel és csupa földes szobával. Kezdjék ott a dolgot, van ott mit föllügynelni a közegészségügyre.

Ha a hatóságnak annyira szíven fekszik a közérdek és olyan kötelességtudó, vegye elő a piszkafátyalt és turkálja meg a geszti nagyur és társai szemétdombját. Ezen kezdjék, de a szegény okányi proletárokat hagyják békében.

Aki valamit hall, megtud, vagy vele történik, ami a közönséget érdekli, közölje azonnal a „Makói Független Ujság”-al. A „Makói Független Ujság”-mindent megír, semmit se hallgat el.

Hegyi- és homoki újborok

50 literen felüli vételnél

26 krajcár literje, helyben

32 krajcár,

kisebb vételnél 34 és 36 krajcár.

Mindennemű kiváló minőségű

ó-borok, pálinkák, likörök és

tea-rumok

kedvező árban kaphatók

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságért szavatosságot vállalacég.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. Január 18. Csütörtök. Római kath. Piroška, Sára. Gör. kath. Január 4. 40 apostol. — Nap kél 7 óra 44 perckor, nyugszik 4 óra 35 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Lényegtelen hőváltozás és elvélve csapadék várható. Sürgönyprognózis: Hideg, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 9-8 fok Celsius.

Január 21: Görögkatholikus bál a Koronában.

Január 28: A makói sertéskereskedők és sertésvágók bálja a Korona-szállodában.

— A képviselőház ülése. A képviselőház letárgyalta a költségvetés egyes tarcáit s addig, míg az appropriációs javaslatra kerülhet a sor, kisebb javaslatokat és nemzetközi szerződéseket tárgyalja. Ez azonban csak egy-két nap tárgyalási anyaga lesz, mert ma délután az appropriációs javaslattal s holnap a pénzügyi bizottság már jelentést is tesz a javaslat letárgyalásáról, ugy, hogy a pénteki ülés napirendjére is tűzhetik. Tekintettel arra, hogy a mai ülés napirendjén fontosabb javaslat nem szerepelt, a Ház tagjai csak nagyon kevés számban jelentek meg az ülésen.

— Tanácsülés. Makóváros tanácsa holnap, csütörtökön délelőtt tartja meg a polgármester távollétében Gera Sámuel városi főjegyző elnöksége alatt rendes heti ülést.

— Az izraelita egyházból. A makói izraelita egyház templomépítő bizottsága holnap, csütörtökön délután 4 órakor Dózsa Sámuel dr. elnöksége alatt ülést tart.

— A villanyvilágítás panaszkönyvei. Megemlékeztünk már arról az újításról, hogy a polgármester két panaszkönyvet helyezett el a villanyvilágítás ellenőrzése végett. Az egyik könyv a polgármesteri fogalmazonál van, másik a rendőrkapitányi hivatalban. A panaszkönyv tehát már meg volna. Panasz azonban még seholy sincs bejegyezve; de ez nem azért van mintha panasz nem lenne. Van panasz elég, de a közönség a villanyvilágítás iránt is nagy nemtörődömséggel viseltetik. Azért volnának ezek a panaszkönyvek, hogy abba észrevételét kiki bejegyezze, aztán a többit a hatóság intézné el a villanyvilágítási társasággal még a panasz a magánvilágításra vonatkozik is.

— Késnek a vonatok. Téli időben, különösen mikor ilyen hideg van, általában azt lehet tapasztalni, hogy a vonatok késnek. Ezt olvassuk most is a legtöbb lapból, hogy a vonatok mindenfelé késnek. Ezt tapasztaljuk most az arad-csanádi vasutak motorjainál is. Ezek egy hét óta kivétel nélkül mind késnek.

— Meghívó. A makói függetlenségi- és 48-as II-ik olvasó kör folyó hó 21-én délelőtt 10 órakor rendes évi nagygyűlést tart, melyre ezen kör összes t. tagjait ezton hívja meg tisztelettel az elnökség. Tárgy: A múlt évi számadások be-terjesztése. Jövő évi költségvetés megállapítása. Kör tagok számának bejelentése. A tisztikar megválasztása.

— Hiányos intézkedés. A modern törvények, mint ismeretes, gondoskodnak az állatok védelméről is. Így

Makón is gyakran büntet meg a rendőrhatalóság, szivtelen embereket, kik jószágaikkal könyörtelenül bán-
nak. Ilyen esetet már nem egyszer irtunk meg lapunkban. Az állatok védelméről szóló törvény csak annyit mond, hogy az ki a kezelésére bízott vagy a tulajdonát képező állattal durván bánik, az büntetendő. A törvény ugyanis nem sorolja fel külön-külön az eseteket. Így nem mondja a törvény azt sem, hogy büntetendő az az ember, ki ebben a nagy hidegben lovait a koresma előtt orákiig hagyja állani. Már pedig alig lehet durvaság nagyobb mint az, mikor valaki a koresmában bent borozik, lovai pedig a csikorgó hidegben a koresma előtt dermednek. Ez talán még inkább büntetendő, mint aki lovat veri. A törvény szelleméből önként folyik, hogy ennek ellenőrzése a rendőrségnek képezne kötelességét. Jó volna tehát, hogy a cirkáló rendőrök feljelenének azokat az embereket, kik lovaikat ebben a csikorgó hidegben a koresma előtt állani hagyják, míg ők bent a meleg helyen boroznak.

— Vallásos estély. Holnap, csütörtökön este 5 órakor a vallásos estély a belvárosban a tanácssteremben meg fog tartatni folytatólago-
san. *Bereczky* László újvárosi lel-
kész és *Barczán* Endre főgimnáziumi tanár lesznek az előadók. Előbbi a házasságkötések alkalmával venni és adni szokott tértí-
nyekről (reversális), utóbbi pedig a felekezeti küzdelemről fog felolvasást, illetve előadást tartani. Belépő díj nincs. Vendégeket szívesen látnak.

— A közkönyvtár könyvei. A városi közkönyvtárból többben vittek ki könyveket, de azokat be nem szolgáltatták, azért *Varga* Sándor közkönyvtáros felhívja mindazokat, akiknél Makó város közkönyvtárból könyvek vannak, hogy folyó hó 18., 19. és 20-án a hivatalos órák alatt beszoállatni szíveskedjenek.

— Meghívó. A makói függetlenségi és negyvennyolcas III-ik olvasó kör folyó hó 21-én délelőtt féltizenegy órakor rendes évi nagygyűlést tart, melyre ezen összes tisztelt tagjait ezton hívja meg az elnökség. Tárgy: A múlt évi számadások be-terjesztése. Jövő évi költségek megállapítása. Kör tagok számának bejelentése. A tisztikar megválasztása.

— Művészestély a Társadalmi Egyesületben. Megemlékeztünk már lapunk tegnapi számában arról, hogy a Makói Társadalmi Egyesület meghívására e hó 20-án, szombaton este az egyesületnek a Korona-szálló emeletén levő helyiségekben egy szegedi művészársaság fog előadást tartani. Az estélyen *Harsányi* Margit, a makói közönségnek néhány év előtől való művész ismerőse s akkoriban a Nádasdy társulatnál volt kedvence, azután *Szatmári* Elek, az öt év előtől szintén az itteni Nádasdy-féle társulatnál működött széphanu tenorista s kivülök *Wirth* Sári színművész és *Csomaffay* Imre karmester szerepelnek. *Harsányi* Margit drámai szavalatokat ad elő, *Wirth* Sári a legújabb kuplékat énekli, *Szatmári* Elek pedig egyes klasszikus és moder népdalokat énekel. *Szatmári* új dalai között fognak szerepelni a mindenütt nagy sikereket aratótt *Ady-Reinise* dalok is. Az estély 8 órakor kezdődik. Helyárak: Fenntartott helyekre (mindössze 15—20 hely) 3 kor., ülőhelyekre 2 kor., állóhelyekre 1 korona s diákhegyekre 60 fillér személyenként.

— A horvát bán lemondása. Mint Bécsből jelentik, a Neue Freie Presse keddi száma *Tomasics* Miklós horvát bán bukását jelenti. A horvát bán legutóbbi bécsi tartózkodása alkalmával a tartománygyűlési választásokra való tekintettel beadta lemondását. A király ugyan nem fogadta el a lemondást, de *Tomasics* állítólag fentartotta azt. A végleges döntés, a bécsi lap szerint, akkor lesz, ha gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök egészségének teljes helyreállása után Bécsbe jön és a királynál kihallgatáson jelenik meg. *Tomasics* utóda dr. *Chavrak Levin* mostani bányahelyettes és belügyi osztályfőnök lesz és a február 7-én megnyíló tartománygyűlésen már ő fog mint királyi biztos megjelenni. Ezzel legfőbb helyen azt akarják demonstrálni, hogy nem a horvát politika irányában, csupán a bán személyében akarnak változást.

— Népnyelv. Falusi iskola. A tanító a betűket tanítja. A táblán a rejtelmes nagy M betűt mutatja:

— No, gyerekek, melyetek találja el ezt a betűt?

— Kovács Pista: Tessék csak félreállni, tanító ur.

— A tanító (félreáll): No, most már jól látod?

Pista (kiveszi a sípkáját a padból és od vágja az M betűhöz): No, ugy-e, hogy eltaláltam!

— Nyári fürdő a Ludváriban. Többször irtunk már lapunkban is arról, hogy a marosi fürdőt a Ludvári erdő mellett kell elhelyezni. A város képviselőtestülete az elmúlt nyáron *Dózsa Imre* dr. elnöklété alatt egy bizottságot is küldött ki azzal a megbízással, hogy a marosi fürdő elhelyezésére mondjon véleményt. E bizottság szintén azt véleményezte, hogy a marosi fürdő a Ludvári erdő mellett helyeztessék el. Az új fürdőnek költségvetését most készítette el *Kolossy János* városi főmérnök, ki azt a tanácshoz be is terjesztette. Az új fürdő 10538 koronába kerülne. A városi tanács tehát holnap ülésében foglalkozik a marosi fürdő ügyével és így azt már a februári közgyűlésében tárgyalja a város képviselőtestülete. Cél szerű volna azonban ezt az ügyet összekapcsolni a Ludvári erdő parkirozásának kérdésével, mint ahogy arról már mi is oly gyakran irtunk és a kiküldött bizottság is érinti javaslataiban.

— Csőd *Pallós Ármán* ellen. *Pallós Ármán* ismert vasutépítési vállalkozó a Hódmezővásárhely - Nagyszentmiklósi h. é. vasut építője ellen, a ki ezen vasut építése körül Makón sok embernek szerzett kellemetlenséget kisajátítási összeg késedelmes fizetésével, most a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék elrendelte a csődöt. A csődnyitást *Siebenschlein Zsigmond* bécsi faterkedő kérte *Déri Ernő* dr. ügyvédje által, aki a költségekre való kétezer koronát letétbe helyezte a törvényszéknél. A törvényszék erre megnyitotta a csődöt és tömeggondnoknak *Berczely Antal* dr. ügyvédet nevezte ki.

— Téli verőfény. Az *Uránia*-színház ma este fényes előadás keretében mutatja be az ideiglenes legelső darabját, a „Téli verőfény”-t. Elvezető előadás kíséri a remekbél-remekbél képeket, amelyek egy teljesen új filmgépjáratási mód alapján készültek s így szebbek, világosabbak mint bármely más képek. A gyönyörű előadás most az erős hideg folytán aktuális is, mely bemutatja nemcsak a

tél kellemetlen oldalát, hanem azt a sok fölséges szórakozást, amelyet a tél nyújt. Az előadást uemesak a nagyok, de a gyermekek is nagy élvezettel szemlélhetik s ezért felhívjuk rá különösen a közönség figyelmét.

A „Makói Független Ujság” előfizetési ára vidékre:

Egész évre 14 Kor.
Félévre 7 Kor.
Negyedévre 3 K. 50 fill.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza: 21-20 - 21-60 „
Kukorica: 16 - 17 „
Árpa: 17 - „
Zab: 18 - „

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma: 13-14 K.
Foghagyma: 15-16 „
Petrezselyem: 20-24 „
Sárgarépa: 10-11 „
Dughagyma: 40-44 „

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: Ő maga. (147)

XIV.

Harc a kigyókkal.

A kigyó-történet felemlítése egy valóban különös és érdekes sportot juttat az eszembe, melyet a feketék nagy előszeretettel űznek. Ezek a küzdelmek valóban érdekes sportot nyújtanak. Ez a két állat halálos ellensége egymásnak és pedig mindenkor a gyík kezd a támadást bár a kigyó sokkal nagyobb nála s ha mindjárt mérges is.

Láttam tarajos gyíkokat, melyek 6-10 láb sosszu fekete kigyókat megtámadtak, míg ők maguk ritkán voltak hosszabbak három-négy lábánál. A gyík rendszerint mérgesen beleharap a kigyó torkába, pár hüvelynyire a fej alatt, mit ez utóbbi rögtön visszaad s megcsipi elenségét a mérgefőgával.

Erre rendkívüli dolog történik. A gyík elbocsátja a kigyót s elrohan egy sajátos harasztfajért, melyet mohón fal, hogy ilymódon elleaszert vegyen be a mérgeg hatása ellen. Mikor pondolja, hogy már elég ebből az elleaszertből, visszasiet a küzdőre és folytatja támadását, mert a kigyó időközben nem mozdul helyéből.

A kigyó ismét és ismét peleharap a gyíkba, mely mindannyiszor az említett ellenszerhez folyamodik. A gyík megragadja a kigyó torkát ujonnan és most már el sem bocsátja, bármennyire küzd is a kigyó s körülcavarja őt a farkával. A küzdők ismét és ismét meghempergnek a földön, de a gyík nem bocsátja áldozatát. Végre a kigyó gyengülni kezd s aztán élettelenül terül el. A diadalmas tarajos gyík pedig lassan elsompolyog.

A nézőknek soha eszökbé sem jut hogy megöljék őt, — részben vitézsége iránti csodálatból, de különösen mert a húsát egészen átjárja a kigyó mérge. Ezek az érdekes küzdelmek rendszerint patakok közelében fordulnak elő.

Láttam figyelemre méltó küzdelmeket különböző fajú és nagyságu kigyók közt is. A kis kigyó minbenkor elfogadta a jóval nagyobbak kihívását, mely abban áll hogy az illető felegyeneskedik és mérgesen sziszeg. A kis kigyó erre lassan közeledik ellenfeléhez és megkísérli megcsipni őt, de a nagyobb rendszerint leteperi, mielőtt valami bajt okozhatna neki.

Hallottam gyakran olyan furcsa dologról is, hogy két egyforma nagyságu kigyó megpróbálja elnyelni egymást s ez okból rendkívüli érdekelt a dolog, mikor egy alkalommal saját szememmel volt alkalmam látni ilyen jelenetet.

Egy napon harangolásaim közben két hatalmas termetű kigyóra bukkantam, a melyek nyilván nagyon komoly harcot vívtak egymással s a győztes már elkezdte lenyelni kimerült ellenfelét. Már három vagy négy lábnyit elnyelt belőle mikor én a helyszínére értem s nyilván megpihent, mielőtt a többi részét is lecsuszította volna. Könnyen foglyul ejtettem mindkettőt.

(Folyt. köv.)

Biztosítom

hogy nem bánja meg

ha finom 14 karátos arany ékszer, zseb-és modern hárfia ütő ingaórárt akar venni, vagy javíttatni ha bizalommal felkeresi

Vidor Manó

művés és ékszerész üzletét
MAKÓN. Főter. Az Olthonkávéház mellett.

Az „ÓRANGYAL”

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikket a legegyszerűbbtől a legdíszesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számítatik. Tölggya kereszték és fejják a legolcsóbb árban szereszhető be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161
őzv. Gyurik Lajosné,
Kenyér-piac. (Tókey-házban.)

Makói Uránia-színház.

Csütörtökön este 8 órakor a budapesti *Uránia* tudományos színház szenzációs darabja a

Téli verőfény

195 színesen vetített képpel kerül bemutatásra.

Három felvonásra Irta: Pásztor József. Kezdeté pont 8 órakor.

Felolvasó *Mihelics Károly* főgimnáziumi tanár ur.

Aratógépet

vásárolni szándékozónak legkedvezőbb alkalom a gép kezelésének díjtalan betanulására 1912. január 12-én megkezdődő

aratógép-tanfolyam.

Résztvenni szándékozók vidékiek is, már beiratkozhatnak

HALÁSZ Á.

üzletében Makó, (főtér).
Fűtött terembe lesz megtartva.
Manilla és mosógép árjegyzékkel kérjenek.

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel őzv. cégnél.

A Vörösmarti-utcában levő volt Földessy-féle

ház eladó

esetleg két részre osztva is. Tudakozódni lehet, a Makói takarékpénztárban.

Aki

italmérészi üzletet

esetleg

házzal együtt

szándékozik eladni, tudassa címét a kiadóhivatalban.

Lapkihordó-fiuk

felvételnek a kiadóhivatalban.

